

TANTÁRGYI ADATLAP

Pedagógusi kompetenciák és fejlesztésük

BMEGT51XX92321-42

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Pedagógusi kompetenciák és fejlesztésük

Azonosító

BMEGT51XX92321-42

A tantárgy jellege

kontektórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	8
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

vizsga
érdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
Kattein-Pornói Rita	egyetemi adjunktus	kattein-pornoi.rita@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Műszaki Pedagógia Tanszék

A tantárgy weblapja

=

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Mentorpedagógus szak**

Tantárgy szerepe: **Szakirányon kötelező**

Ajánlott félév: **2**

Közvetlen előkövetelmények

<i>Erős</i>	Erős/Strong -
<i>Gyenge</i>	Gyenge/Weak -
<i>Párhuzamos</i>	Párhuzamos/Parallel -
<i>Kizáró feltételek</i>	Kizáró/Exclusive -

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.06.25.) az 580466/11/2025iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2025.06.25-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy célja, hogy a pedagógusok tudatosítsák és rendszerezzék a pedagógusi kompetenciák keretrendszerét, és képesek legyenek saját szakmai működésüket ebben az összefüggésrendszerben értelmezni. A hallgatók megismerik a hazai és nemzetközi kompetenciamodelleket, azok elméleti alapjait, valamint a kompetenciafejlesztés lehetséges módszereit. A kurzus során kiemelt hangsúlyt kap a tanulói fejlődés támogatásához, a tanulási-tanítási folyamat tervezéséhez és értékeléséhez, valamint a szakmai együttműködéshez kapcsolódó pedagógusi kompetenciák fejlesztése. A tantárgy célja, hogy elősegítse az önreflexióra épülő professzionális fejlődést, támogatva a résztvevők egyéni tanulási útjának megtervezését. A kurzus során a hallgatók képessé válnak saját erősségeik és fejlesztendő területeik felismerésére, célirányos szakmai önfejlesztési tervek megalkotására, valamint az eredmények mérésére és dokumentálására.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a portfólióval kapcsolatos hagyományos és online rendszereket, dokumentumokat.
2. Ismeri a kompetenciafejlesztés elméletét és módszertanát.
3. Ismeri a pedagógusképzés és pedagógus-továbbképzés rendszerét, követelményeit.
4. Tisztában van a pedagógusi gyakorlatot meghatározó nézetek szerepével, ismeri alakításuk lehetőségeit.
5. Ismeri a pedagóguspálya választásának, elhagyásának és a pályán maradásnak soktényezős hátterét.
6. Ismeri a pedagógusjelöltekkel, pályakezdeőkkel való foglalkozás és a felnőttképzés specifikumait, a tanácsadás szakmai követelményeit és etikai elvárásait.
7. Ismeri a reflektív gondolkodás, a szakmai elemzés fejlesztésének módszereit, technikáit.
8. Ismeri az intézmények szervezeti működésének sajátosságait, a szervezeti jellemzők hatását a pedagógusok munkájára.
9. Ismeri a pedagógusok munkájához kapcsolódó legújabb kutatási és fejlesztési eredményeket.
10. Széles körű szakmai tájékozottsággal rendelkezik, ismeri a szakterületéhez kapcsolódó szakirodalmi forrásokat, a szakirodalmi folyóiratokat, alternatív pedagógiai lehetőségeket.

Képesség

1. Képes a pedagógusi kompetenciák és kompetenciafejlesztő módszertani kultúra magas szintű és tudatos alkalmazására.
2. Képes a gyakornok tanórai és tanórán kívüli tapasztalatszerzésének irányítására.
3. Képes a gyakornok munkájának nyomon követésére, fejlesztő értékelésére.
4. Képes a gyakornok szakmai szocializációjának támogatására, segítésére.
5. Képes az önbizalom, az önhatékonyság alakítására.
6. Képes az adott szakterületen a korszerű, jó gyakorlat bemutatására.
7. Képes a pedagógiai problémák, konfliktushelyzetek kezelésére.
8. Képes minta és segítségnyújtására a pedagógiai szituációk és folyamatok tervezésében, megvalósításában, elemző értékelésében.
9. Képes a gyakornok önálló elképzeléseinek támogatására, szakszerű elemzésére és a megvalósítás reális értékelésére.
10. Képes segíteni a gyakornokot abban, hogy megtalálja a személyiségéhez illeszkedő saját szakmai fejlődési útját.
11. Képes a mentorálás szempontjából hatékony, kreatív válaszokat keresni/találni a különböző kontextusban felmerülő pedagógiai problémákra.
12. Képes a szabályozók, tények, helyzetek elemzésére és értékelésére támaszkodva a gyakornok teljesítményét (eredményeit) meghatározni, illetve ezek eléréséhez tevékenységet, tartalmat, eszközt, módszert választani vagy fejleszteni, adaptálni.
13. Képes a mentorálási folyamatokat a mentorálttal együttműködve megtervezni, meg-szervezni és értékelni.
14. Képes a pedagógiai nézetrendszer és gyakorlat változását, tökéletesítését támogató, bátorító mentorálási környezet kialakítására.
15. A mentorálást tanulási helyzetnek tekinti, kihasználja az egymástól való tanulás lehetőségeit.
16. Képes fejleszteni a pályakezdeők reflektív gondolkodását,
17. Képes a pályakezdeő kompetenciáit felmérni, ezen alapuló fejlődését megtervezni és megfelelő módszertani kultúrával támogatni.
18. Képes a gyakornok szakmai kompetenciáit és fejlődését szakmailag megalapozottan, a fejlődést támogatóan értékelni.
19. Képes hatékony szakmai együttműködésre, egyenrangú kommunikációra, konstruktív problémamegoldásra pályakezdeőkkel és kollégákkal is.

Attitűd

1. Attitűdje elfogadó, támogató, türelmes.
2. Hitelessége saját pedagógusi gyakorlatában és munkatapasztalatában gyökerezik.
3. Felelősséget érez gyakornoka/tanárjelöltje folyamatos szakmai fejlődéséért.
4. Igényli és elfogadja gyakornoka/tanárjelöltje visszajelzéseit, és felhasználja azokat folyamatos önfejlesztése érdekében.
5. Fontosnak tartja a folyamatos önreflexiót a saját mentortanári fejlődése érdekében.
6. Figyelemmel kíséri a mentori, támogató szereppel és a támogatás módszertanával kapcsolatos szakirodalmat, gyakorlati fejlesztéseket, és ezen a területen is folyamatosan képi magát.

Önállóság és felelősség

1. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes.
2. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Oktatásmódszertan

A tantárgy oktatása előadás keretében történik, ugyanakkor módszertani sokszínűséggel támogatja a résztvevők aktív bevonódását és a

gyakorlati alkalmazás megalapozását. A tananyag feldolgozása során alkalmazott módszerek között szerepelnek esetelemzések, intézményi példák elemzése, valamint strukturált viták és önreflexiós feladatok. Az előadások során interaktív elemek – például kérdés- és problémaalapú megközelítések – segítik a hallgatókat abban, hogy saját iskolai gyakorlatukra reflektálva értelmezzék a tanultakat. A tanulási folyamatot segítik sablonok, tervezési segédletek és ellenőrző listák, amelyek a mentori munka strukturálását támogatják. Az oktatás során lehetőség nyílik a tervezési és szervezési technikák szimulációs gyakorlatokon keresztüli kipróbálására is.

Tanulástámogató anyagok

- M. Nádas, M. (Ed.) (2010-11). A mentorfelkészítés rendszere, próbája, a mentorképzés szakterületi előkészítése, I–III. kötet. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Sallai, É.(2015). A mentori tevékenységek tapasztalatai. In Sallai, É. (Ed.). A pedagógusok gyakornoki rendszerének fejlesztése és értékelése. Budapest: Oktatási Hivatal.
- Kőpatakiné Mészáros Mária – Mayer József (2009): Bevezetés a mentorálás módszertanába.<https://ofi.oh.gov.hu/bevezetes-mentoralas-modszertanaba>
- Falus Iván - Szűcs Ida (2022): A didaktika kézikönyve. Akadémiai kiadó. Budapest
- Lengyel Zsuzsa, Szekeresné Nádudvary Ildikó(2024): 101 jógyakorlat mentortanároknak. ELTE Kiadó, Budapest.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.1 és 2.2. pontban megfogalmazott célok és tanulási eredmények elérése a gyakorlatokon tanúsított aktív részvétel (részteljesítmény értékelés).

Teljesítményértékelési módszerek

A tantárgy teljesítményértékelése írásbeli vizsgával történik, amely során a hallgatóknak számot kell adniuk a pedagógusi kompetenciák rendszerének ismeretéről, fejlesztési lehetőségeik felismeréséről, valamint a kurzus során tárgyalt elméleti modellek és gyakorlati alkalmazások összekapcsolásáról. A vizsga kérdései tartalmazznak fogalommagyarázatot, összefüggések elemzését, valamint pedagógiai helyzetek kompetenciaalapú értelmezését. A vizsga célja nemcsak az ismeretek reprodukciója, hanem azok értő, alkalmazó szintű bemutatása is. A félév során opcionálisan rövidebb önreflexiós írásos feladat is adható, amely visszacsatolásként szolgálhat a vizsgára való felkészüléshez, de a jegybe nem számít bele. Az értékelés során hangsúlyos szempont az elemző gondolkodás, a rendszerben való látásmód, valamint a gyakorlati vonatkoztatások megalapozottsága.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Órai aktivitás: 40
- Vizsga: 60

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Vizsga: 60

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az órák aktív látogatása és a vizsga teljesítése.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	95
Jeles	90-94%
Jó	85-89%
Közepes	80-84%
Elégséges	51-79%
Elégtelen	50%

Javítás és pótlás

Az aktív részvétel jellegéből adódóan nem pótolható, nem javítható.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel kontaktórákon	8
felkészülés a vizsgára	82
Folyamatos Önreflexió készítése	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.06.02-án. Érvényes 2025.06.02-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

1. óra: A 21. századi pedagógus szerepe – globális és hazai elvárások • A tanári szerep változása: facilitátor, reflektív szakember, digitális mentor • Az OECD, Európai Unió és hazai elvárások tükrében • 21. századi készségek (4K: kritikus gondolkodás, kreativitás, kommunikáció, kooperáció) 2. óra: A pedagógusi kompetenciák rendszere – elméleti alapok és hazai szabályozás • A pedagóguskompetenciák 8-as rendszere (Nkt., 326/2013-as kormányrendelet) • A tanulás támogatása különböző tanulói háttér esetén • Kompetenciafejlesztés mint folyamatos szakmai önfejlesztés 3. óra: A reflektív gondolkodás szerepe a pedagógusi pályán • Reflektív napló és szakmai önreflexió módszerei • A reflexió szerepe a mentorálásban • Példák elemzése, gyakorlati alkalmazás 4. óra: Digitális pedagógiai kompetenciák fejlesztése • Digitális pedagógiai eszköztár: módszerek, platformok, alkalmazások • A digitális állampolgárság és etikai kérdések • Mentori támogatás digitális térben: tanulási környezetek, blended learning 5. óra: Interkulturális és inkluzív nevelési kompetenciák • Különböző tanulói háttér: szociális, kulturális, nyelvi diverzitás • Érzékenyítés és elfogadás támogatása mentori szinten • Példák adaptív mentorálási gyakorlatokra 6. óra: Együttműködési és kommunikációs kompetenciák fejlesztése • Asszertív kommunikáció, aktív hallgatás, visszajelzésadás • Konfliktuskezelés a tanári és mentori szerepben • Műhelymunka: konkrét helyzetek feldolgozása 7. óra: Pályaszocializáció és mentális egészség támogatása • Pályakezdők kihívásai – stresszkezelés, kiégés megelőzése • A mentor szerepe a pszichológiai biztonság megteremtésében • Mentorált támogatása önismeretben és rezilienciában 8. óra: Egyéni fejlődési útvonalak – fejlesztési terv készítése • Saját kompetenciák feltérképezése (önértékelés, SWOT-elemzés) • Egyéni fejlesztési terv kidolgozása mentor és mentorált számára • Zárókör: tapasztalatok megosztása, közös reflexió

További oktatók

Kattein-Pornói Rita egyetem adjunktus kattein-pornoi.rita@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője hagyja jóvá.